

ABONAMENTUL
 Pe un an . 34 Cor.
 Pe jum. an . 18 "
 Pe 1 lună . 2 "
 Anul de Dimineață
 Pe un an 4 Cor. — Pe-
 na România și America
 10 Cor.
 Anul de zi pentru Ro-
 mania și strălătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și **ADMINISTRAȚIA**
 Deák Ferenc-utca 20.
 —
INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscripte nu se îna-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Fondurile din Năsăud.

II.

Faptele acestea fac pe conducătorii din Năsăud răspunzători moralmente în fața lumii românești pentru decăderea și pierderea parțială a așezămintelor noastre de acolo. Răspunderea lor e îndoită. N'au avut orientări largi și n'au avut destule cunoștințe speciale și ingeniozitate pentru a găci însemnătatea situațiilor și a împrejurărilor.

Acei ce acasă erau domni mari, atotputernici, sus la minister nu îndrăgneau să se arăte decât alătura de dl Ciocan. Dar și atunci așteptau zile întregi prin anticamerele funcționarilor sus puși, până când se dădea ascultare smeritei lor rugăciuni. Ei n'au știut să se impună și să facă a înțelege pe cei de sus, că în virtutea mării averi ce reprezintă, ei au un mare ascendent moral asupra afacerilor publice din acele locuri și deci nu se lasă ingenunchiați și umiliți cu nici un preț.

Singur dl Ciocan a cunoscut mașina internă a administrației dela minister, dar el a veghiat cu pază ca nimic să nu se facă fără știrea lui, încât el să rămâie capul năsăudenilor, cel mai >cuminte< între ei. Cu toate acestea cei cari au cunoscut pe dl Ciocan au știut că-i un om lipsit de concepții largi. Nicăiri, nici la minister, nici în partidul guvernamental el nu a fost luat în serios. Dar cu felul său de a fi rezervat el a știut să impună celor din Năsăud. Aceștia n'au observat, că dacă dl Ciocan eră susținut de cei de sus, asta se făcea pentru că el nu le poate face nici un neajuns, nici o piedică și astfel prin el și năsăudenii erau osândiți la neputință și nelucrare.

Dar spunem pe față, că toate acestea s'au putut întâmpla numai pentru că domni de acolo nu s'au priceput și nu se pricep nici în chestiile acestea. Ei sunt neștiutori. Vor fi având o cultură generală, vor fi pricepând la chestii de pedagogie, de dogme bisericesti sau poate la procesele și cazurile cele mai complicate de drept, dar n'au habar de chichițele și chițibușurile gospodăriei, ale administrației și chiverniselii făcute cu bună socoteală.

Căci acestea nu se învață la școală, nici chiar la universitate. Luați-vă o pildă dela dela sași, cari știu să sprijinească și să încurajeze cu burse pe tinerii lor talentați pentru a-și crește o generație de specialiști în chestiile practice.

S'a spus în articolul din chestiune că ministerul de culte a refuzat aprobarea bugetului și socotelile pe cei patru ani din urmă. (Cei din minister au o plăcere deosebită de-a alege Năsăudul ca un loc de vilegiatură. Deși fondurile acestea nu-s un așezământ de stat și deci s'ar putea ridica fără îndoială obiecțiuni legitime în contra acestui lucru).

Firește cei din Năsăud, neinvitați fiind, dau acestui fapt mare importanță iar pre-

fectul știe să exploateze bine faptul acesta. Dar dacă ei ar fi cercetat, ar fi aflat că adevărata cauză a acestui fapt nu-i decât neglijența și ar fi aflat, că tocmai controlorul însărcinat de către stat a lăsat nere-zolvite actele din Năsăud dinpreună cu alte multe acte de acest fel. Mai mult chiar, actele vor mai rămânea mult timp așa, căci funcționarul acela a fost numit în acel răstimp intendentul operei din capitală.

Ar fi făcut mai bine dl-or, dacă în loc de-a pune mâinile în sin după atâtea plân-sori, s'ar fi încredințat de neglijența din minister și ar fi făcut pe urmă jalbă la Maiestatea Sa, ca supremul administrator al acelor fonduri, arătând situația insutena-bilă creată prin neglijența ministerului. Gre-șala cea mai mare a fost că Năsăudenii nu au știut să fie prevăzători crescându-și un con-trolor special, care cunoscând ministerul de culte le ar fi putut da sfaturi și îndrumări și ar fi pus lucrurile deacasă astfel în or-dine, încât controlorul ministerial n'ar fi putut găsi nimic de obiectat. Căci trebuiau să știe că nu le este iertat să se încreadă decât în omul lor, pentru că dela nici un străin nu putem aștepta sprijin binevoitor.

Au greșit Năsăudenii și când s'au făcut guvernamentali cu orice preț (cuvintele dlui Ciocan) și l'au ales totdeauna pe Ciocan deputat. Cu un cuvânt au făcut și gospo-dărie și politică proastă.

Căci la ce v'a fost bună politica dum-neavoastră? Prin politica veșnic guverna-mentală ce ați făcut și pentru care v-ați expus ați demoralizat simțul și instinctul politic al poporului cât și al cărturarilor.

Trebue să recunoașteți spre rușinea dum-neavoastră, că publicul nu mai voiește să jertfească pentru școala și cultura româ-nească. Este stare sănătoasă asta; este asta conștiința națională? Vina oare nu e a con-ducătorilor? Sau vă amăgiți unul pe altul cu conștiința că și așa nu vă vor putea maghiariza? Da, aceasta nu va reuși pe deplin, dar pe altă parte poporul nu va fi luminat și rezultatul va fi că vă vor pune în cărcă, tocmai ca prin alte părți, străini cari vor lua în mâna lor conducerea poli-tică; de altă parte cultura română va pierde câteva instituții altfel sigure. Aceasta oare să nu însemne nimic?

Un popor care nu-si poate desvolta cul-tura genuină, nu poate fi popor cult și e trecut cu vederea; iar cultura nu poate fi desvoltată decât prin instituții.

Așadară singurul rezultat pozitiv al poli-ticei dumneavoastră guvernamentale este lipsa conștiinței și entuziasmului național și nepăsarea față de cultura română. Și oare ce ispravă v-a făcut deputatul d'voastră, dl Ciocan?

Că a obținut vre-o concesie vre-un hatir pentru cutare sau cutare? Este asta un re-zultat pentru care merită să vă faceți gu-vernamentali, ucizând conștiința naționali-smului la Dv.?

Pentru că în chestii mai însemnate a-ți văzut că n'ați ajuns nimic, cu tot guverna-mentalismul d'voastră. Iacă, dl Ciocan al d'voastră, veșnicul slugă plecată al tuturor guvernelor, n'a putut face nici atât ca gu-vernul să încuviințeze ajutorul de 400.000 de cor. (din banii grănițerilor!) menit să restabilească echilibrul fondului școlar. N'a fost în stare nici să mijlocească acel ajutor de stat pentru întregirea lefilor profesorilor, și n'a făcut nici o ispravă în multe alte chestii însemnate; nu, pentru că e prostie să sprijinim un guvern fără a-i pune nici o condiție.

D-voastră trebuie să ziceți așa: D-le Ciocan, ne-am convins că nu ești în stare să ne faci nici cel mai mic lucru și că gu-vernul nu se poartă leal față de noi; prin urmare nu mai avem încredere în D-ta. Ne vom căuta un om mai vrednic care ne va ști apăra fondurile.

Ba trebuie să mergeți și mai departe: să vestiți pe toate cărările cât de dușmănos se poartă guvernul și prin puterea mișcării opiniei publice să siliți guvernul să facă o administrație dreaptă.

Căci fiți convinși: prin politica, fostă și actuală guvernamentală, numărați tot așa de puțin în ochii guvernului și al organelor lui, ca și când nici n'ați fi membrii parti-dului constituțional. Din contră un deputat opozițional v'ar fi folosit mai mult dând la iveală mișelile guvernului și ținând în con-tinuu în suflete pe Năsăudenii.

Nici când — să credeți — nu veți avea nici un sprijin mai însemnat dela guvern. Și dacă vă zice cineva că e altfel spuneți-i verde în față că e un șarlatan care vrea să vă amăgească. Guvernul vă poate da nu-mai atâta cât se cuvine după statute, iar asta e dator s'o facă și fără să vă căciuliți mereu.

Convingerea noastră este că direcția poli-tică ce ați încetățenit-o în ținutul Năsău-dului, nu numai că nu va da nici când rezultate pozitive, nu numai că va demoraliză și ce a mai rămas nedemoralizat, ci va aduce cu sine mari pericole pentru ținutul Năsău-dului. Deoarece limba română e decretată, — în urma cuminteniei înțelepților înaintași — numai ca limbă administrativă și prin urmare o statorește votul majorității adunării fon-durilor, prin o astfel de politică se poate ajunge până acolo, încât prin corupție, fon-durile să fie scoase din serviciul culturii românești și toate instituțiile maghiarizate. Căci pentru astea trebuie numai majoritatea.

Pentru aceea văzând eșecul politicii gu-vernamentale și de nu voiți să faceți poli-tică națională, lăsați la o parte politica mi-litantă, dedicați-vă numai activității culturale și veți ajunge rezultate mai mari.

Nu vă veți expune pentru chestii politice și nu veți ajunge în conflict cu guvernul și cu autoritățile locale. Și să nu împiedecați în-tărirea și înaintarea partidului național în acele ținuturi. Numai folos veți avea din nițică opoziție.

A sosit vremea, pentru comitatul D-voastră, ca partidul național să dea de furcă prefectului (și guvernului), căci pe cale »pașnică« situația devine tot mai rea. Trebuie făcute neplăceri guvernului în parlament și prefectului la congregație și vor *trebul* să cedeze în chestiile unde avem dreptate. Astăzi impune numai puterea politică disciplinată. Așadară trebuie pornită lupta națională. Elementele independente au datoria să se unească și să formeze partidul național comitatens, sub conducerea clubului parlamentar, menit să pue capăt volniciei guvernului și prefectului. Și aceasta în timpul cel mai scurt; responsabilitatea pentru aceasta cade asupra clubului parlamentar al partidului. Suntem convinși că dacă s'ar înfige acolo partidul național și poporul ar fi crescut în spirit opozițional, în comitat un prefect șovinist, dușman nouă ar fi imposibil. Și pe lângă deșteptarea poporului, acesta e lucrul cel mai însemnat.

Răspuns lui Vész. În numărul ultim al revistei »Morgen« din Berlin a apărut un articol iscălit de dr. Victor Mesch intitulat: »Presa germană și maghiarii!« I se răspunde scurt și îndesat lui Vész și partizanilor săi, cari caută să ducă în rățacire opinia publică germană. Se arată minciunile struntate ale articolului amintit și se trage concluzia: Cu o astfel de domnie maghiarii nu se pot aștepta la osanale din partea presei germane, care trebuie să înregistreze asupra irile fraților lor de un sânge.

Bogdanovici trădătorul! Din izvor particular bine informat, aflăm o veste care aruncă o vie dungă de lumină asupra mobilului secret care face pe guvern să susție cu atâta îndărătnicie candidatura episcopului de Buda Lucian Bogdanovici la scaunul de patriarh sârbesc. Candidatul guvernului s'a angajat în mod formal, că ajungând patriarh, va introduce limba ungurească în mai multe parohii ale bisericii ortodoxe din Ungaria, așa la Szentes, la Miskolcz, la Hódmezővásárhely și în alte locuri. Iată pentru ce guvernul e hotărât să

înălțare pe orice candidat la scaunul de patriarh și este în stare să facă orice ilegalitate pentru a-și impune candidatul.

Semnalăm fraților sârbi acest mișelenc și infernal plan al guvernului și al uneltei sale!

Congresul de pace din Londra. Azi, Luni, se deschide în Londra al 17-lea congres al predicătorilor păcii, supt aripile ocrotitoare ale regelui și guvernului englez.

Ce e drept, până acum nu prea sunt semne să-și ajungă scopul final; cu toate acestea nu se poate zice că aceste congrese nu au avut nici un rezultat. S'a adunat mult material statistic și cultural despre diferite popoare, s'a studiat dreptul internațional și de sigur congresele acestea au contribuit în bună parte la încheierea numărorașelor convenții dintre state, menite să înlocuiască războiul cu judecata diferitelor comisii emise pentru chestiunile de controversă.

Congresul actual promite să fie bine cercetat, mai ales că întreg guvernul britanic și-a anunțat participarea, iar regele a invitat la Windsor pe congresiști.

Insemnătatea congresului crește prin faptul că nu va mai fi pur academic, alcătuiindu-se din oameni din diferite țări discutând cele puse în ordinea zilei și apoi plecând acasă *re bene gesta*; ei mai toate asociațiile de muncitori din Anglia între acestea și labour-party, socialiștii și femeistele vor lua parte organizând manifestații monstru pentru pace.

Se vor mai aranja adunări de învățători din Anglia și străinătate; apoi se vor aduna preoții, dimpreună cu episcopii lor.

Inceputul acestor congrese datează de mult. Cele dintâi au fost ținute în 1843 la Londra, 1848 la Bruxela sub președinția lui Cobden, în 1849 la Paris supt Victor Hugo; apoi prin anul 60 supt Garibaldi și Lemonnier. Dar a venit războiul franco-german din 1870 și congresele au amuțit până în 1889 când au fost din nou reluate mulțumită agitației lui Frederic Passy.

Congresul din Carloviț. Azi, Luni, ministrul justiției Günther a plecat la Carloviț, unde va prezida congresul în calitate de reprezentant al M. Sale. A doua zi, Marți, la 10 ore dimineața se va întruni congresul pentru alegerea patriarhului. Onorurile ceremoniei la deschiderea congresului și primirea comisariatului regal, se vor face prin o companie de soldați. Oficiosul »Bud. Tudosițe« adaugă însă că această companie va avea în același timp menirea de a forma *azlstența militară pusă la dispoziția comisariatului regal pentru*

vre-un caz de turbarare. Declarația aceasta a oficiului este o manifestă amenințare la adresa membrilor congresului și se pare că vom putea aștepta o intervenție cu forța armată în favorul candidatului guvernamental.

Regimul constituțional în Turcia.

Manifestul aromânilor.

Arad, 25 Iulie.

Inaugurarea constituției în Turcia e întâmpinată de întreaga presă din Europa cu simpatie. Dacă ea nu va rămânea numai pe hârtie, va porni marele proces de regenerare a vieții de stat în imperiul otoman. Telegrammele mai noi aduc toate vești liniștitoare. În Constantinopol e însuflețire mare.

O iradeauă lansată alaltăieri dă amnestie prizonierilor politici și șterge cenzura. Ordinul acesta e privit ca un augur luminos pentru era constituțională.

Propaganda turcilor tineri își vede astfel idealul realizat, ca peste noapte.

În provincii pretutindeni e bucurie. Mișcări revoluționare au conținut. Mai sunt însă între turcii tineri vre-o câțiva sceptici cari tot mai au nedumeriri și așteaptă să vază parlamentul, investit cu toate drepturile garantate în constituție, întrunit.

Românii macedoneni, din cari regimul tiraniei făcuse elementul cel mai neîndreptățit, au lansat un manifest, salutând cu însuflețire constituția.

Iată telegramele mai noi:

Convocarea Camerei deputaților.

Constantinopol. — Ziarele turcești publică știrea oficială că marele vizir, în urma unei iradele, a adresat autorităților provinciale o depeșă circulară convocând o Cameră a deputaților, al cărei mod de formațiune este fixat în statutul organic care este o ilustră instituțiune a sultanului.

Acordarea constituțiunei a fost primită de inteligența jună turcă cu entuziasm.

FOIȚA »TRIBUNEI«.

„Convobiri de Luni“.

— Kermeza. —

O Duminică de vară.

În ograda unui han de piatră, la poalele munților românești, oamenii satului au întins o horă mare și pământul dudule sub picioarele lor. Joacă »mocăneasca«. Pe prispă cărcimel sub sita strâmbă a pitpalacului cântă doi lăutari bătrâni: unul cu vioara, altul cu cobza. Câțiva copii cască gura la ei, dar alții întărită cântă într'un colț al curții. O fetișcană rumenă cu brațele pe după gât, cântă unul ciobănaș, la fereastra hanului:

»Lasă-ți bade oile
»Că-i mai dulce dragostea«...

Bătrânii stau înșepeniți pe scaune cu oala de vin înainte. Nevestele își sgâlțâie pruncii la sân și vorbesc tare. Cărcimarul vesel, toarnă vin de Runc și împarte din belșug chif și glume de dragoste. Fetele în cretințe frumoase cu grădini de flori pe ele, cu flori ca flacăra în coșțe se țin de palmele volnicilor, străuse în horă și saltă de le tremură sânul. Fiăciii chiule de nu se mai aude cum picură toaca de scară, peste vârful ostent al hugeacului.

Pe deasupra hanului țipă rândunicile de sub coperiș.

Când se sparge hora, al cu cobza zice de răsună valea, câte-o doină, ori o hăducească — cântări bătrânești de se umezesc ochii moșnegilor. Cali de olac ai hanului necheză lângă puț.

La poartă doi rudari își joacă ursul și un cloban din »Piatra Craiului« se uită răzimat în băta, din norul de pulbere într'aurit de soare, mândru ca un rege.

Măgarul obosit, ciulește urechile și tremură lângă ei, de câteori dihanile se ridică pe labe și mormăie.

Soarele stă pe piscul de flori al muntelui și se uită la ei, la han, la rândunele, la vioara lăutarului, la horă, la pruncii nevestelor, la ochii umezi ai moșnegilor, la păstor, la floarea din coșța fetelor... și râde.

Aceasta e Kermeza românească, în care trăiește hora, limba, gluma, doina... sufletul nostru.

În ea s'a abuciumat dragostea volnicilor și s'au împănjenit de lacrimi, ochii bătrânilor.

Hăducii se adăposteau în horă, ostașii noștri se rupeau din ea cu lacrimi, bătrânii cereau cărja ori toiaguri și plecau s'o vadă.

E belșugul de viață al unui popor.

Pentru Kermeza aceasta, cu hore, cu cântece bătrânești, cu alături meșteră, cu țărâlitură de cobză și vin vechiu, pentru sărbătorile acestor rustice plămă-

dite din toată poezia sufletului țărănesc, păstorii își lăsau turma în grija cânilor dela stână și coborau cu fluierul în sat, pentru ele fecioarele noastre își migăleau străie de zâne, pentru ele înșirau mamele în salba fetelor icosari împărătești bătuți în Tarigrad, pentru ele creșteau pe grinzile pridvorului mușcată și maghiran și încălțau zănele condurii, pentru ele se umeziau ochii ostașilor în labere de luptă, pentru ele boerășii »domnilor« încălecau roibii, cu aur pe căpește, pentru ele craii codrilor își lăsau paloșul și buzduganul atârnat de ramuri, pentru ele bacii îndrăgiti își înfloră tulnicul și coboră plângând: »cântecul fetel care și-a pierdut caprele«.

O mândre și frumoase cântece și jocuri!... De ce nu vă văd eu pretutindeni în câmpille și plaiurile noastre!...

Unde nu e horă nici doină crește buruiana otrăvită a înștrâinării, ca pe zidurile unei bogate cetăți de odinioară, floarea mucegaiului.

Când ne pierе hora și ne pribegesc truverii satului, sufletul nostru a murit. Suntem străini în casa noastră.

Popoarele s'au cultivat și s'au păstrat mult prin sărbători și prin petreceri.

Cei vechi le sfîșiră. Credința mitologică și flacăra patriotică s'au păstrat în ele.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente și pietre de omîntir.

Fabricație proprie din marmură, granit, soynit, labrador etc., din pietre de marmură magazinul se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Căminaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 002.

Filiale: Nagyvárad, Nagyseben, Déva și Bánpartak.

Masele și creștinii au rămas indifereți.

Din provincii s'a trimis numeroase depeși la Ildiz-Kiosk.

Selamlâcul s'a celebrat ca de obicei.

Trupele au fost salutate cu strigăte de »Trăiască Sultanul«.

Redacțiile ziarelor și tipografiilor turcești au fost pavoazate.

Seara orașul va fi iluminat.

Se așteaptă pe ziua de mâine amnestia crimelor politice.

In majoritatea orașelor macedonene s'a proclamat constituțiunea din 1876 până nu se acordase de sultan o constituție. In orașele unde azi există un corp consular, acesta a încunostințat pe tinerii turci de veracitatea știrea acordării constituțiunei de către sultan așa că ordinea n'a fost turburată.

Majoritatea autorităților civile și militare au prestat jurământul cu mare entuziasm.

Inflăcărarea este mare printre mohamedani. In Macedonia entuziasmul este numai parțial.

Tot așa și populațiunea creștină se arată cam indiferentă față de acest eveniment politic.

Schimbarea marelui vizir a surprins complet diplomația și cercurile turcești afirmă că însuși Ferid pașa a fost surprins de această schimbare.

Bursa s'a resimțit de schimbarea marelui vizir, acțiunile crescând.

Seful tinerilor turci.

Viena. — *Enver-Bey*, conducătorul mișcării tinerilor turci, a trimis următoarea telegramă ziarului »Neue Fr. Presse«:

»Azi am sărbătorit prima zi a libertății noastre. Toți locuitorii turci, bulgari și sârbi sunt uniți cu noi în sărbătorirea acestei zile.

Dacă sultanul nu ne va acorda constituția vom înainta asupra Constantinopolului.

Telegrama este semnată: *Enver-Bey*, maior din statul major, membru al uniunii otomane progresiste.

Jocurile elene, dădeau grecilor sentimentul că formează o singură națiune, iar sărbătorile celor patru anolimpuri, atât la greci cât și la romani, înneau nestință dragostea de muncă și plăcerea pentru natură. Și așa se cultivă orice sentiment fie el religios, politic, patriotic, cavaleresc sau civil.

La toate popoarele vrednice, sărbătorile aveau un loc de cinste în viața lor.

In Franța, mai cu osebire, tură sublime în toate timpurile fie că se sărbătoriau dragonii de pază ai cetăților, fie că țărani porniau desculți cu tobagul de pelerin în mână, la moaștele păstorilor, închinare bisericuței din cine știe ce »village« sărac, fie că petreceau cu cimpoiul »menstrierilor« ca în tablourile lui Bonaventure de Bar, Demay sau Guérard.

In evul mediu scânteiau de poezie până și în petrecerile acelor vagabonzi truanzi cari lăsesau Curtea miracolelor din Paris, dar mai ales în tovrășia cântăreților adunați sub portalul bisericii Saint-Julien des Ménétriers.

In »Kermeza« țărănească se crează danțurile naționale ale popoarelor Pavana și Seguedilla spaniolă, Tarantella neapolitană, Forlenui Veneției,

Românii macedoneni și constituția Turciei.

Eri s'a răspândit în capitală următorul manifest, provocat de ultimele evenimente din Turcia.

Aromâni! telegramele ne aduc știrea că o eră nouă se deschide în istoria patriei noastre.

Regimul tiraniei și al arbitrarului, care făcuse din neamul nostru elementul cel mai nedreptățit în imperiul otoman, s'a sfârșit.

Prin voința generoasă a nobilei tinerimi osmane și cu asentimentul tuturor neamurilor ce locuiesc pe teritoriile vaste ale imperiului nostru, astăzi o constituție liberală, a luat locul voinței autocrate de altă dată.

De aci înainte cuvântul și presa vor răsună liber acolo unde altă dată pentru o simplă bănuială puteai fi înghițit de valurile mării sau înmormântat pe veci în închisorile Asiei și Africii.

Libertatea cultului va domni acolo, unde privilegiile nedrepte ale Patriarhului, făceau din noi, un neam cu credință, dar fără cult.

Libertatea individuală, garanția avutului a vieții și a onoarei vor fi realități certe, pe pământul până acum atât de perfid al patriei noastre.

Aromâni, nici odată n'a fost mai multă nevoie de unire, de frăție, de jertfă din partea noastră, ca în aceste clipe.

»Acum ori nici odată« dornicia de viață a neamului nostru trebuie să se manifeste prin patriotismul fiilor săi, prin tăcerea tuturor pasiunilor meschine și jospice în sufletele noastre și prin strălucirea unui singur gând de luptă pentru învierea neamului.

Cu regimul libertății vremea mișeliei, a vinderilor și a siluirilor de cunoștință prin violențe de tot felul, s'a dus pentru totdeauna.

De-acum voința noastră se va manifesta liber. De acum lupta pentru existență între neamuri se va da fățiș, la lumina zilei, în fața întregii lumi.

Și în această liberă concurență la viață neamul acela va învinge, care se va arăta

mai tare prin puterea intelectuală, economică și numerică.

Aromâni, suntem un element redus și puțin numeros printre celelalte neamuri conlocuitoare. Ni-se cere dar pentru a învinge, să înlocuim lipsa numerică prin superioritatea intelectuală și economică.

Nu vom avea însă, această superioritate intelectuală, dacă elita tinerimei și a inteligenței noastre va rămâneă perdată în țări străine și în țara românească care n'are nevoie de ea.

Nu vom avea superioritatea economică dacă forțele noastre producătoare, dacă persoanele de energie și de inițiativă vor pleca din locurile noastre strămoșești, lăsând câmpul de luptă celorlalte neamuri.

De aceea este clipa când uniți în cugețul de înălțare al neamului trebuie să mergem cu toții dincolo ca să ne facem datoria.

A sunat pentru noi ceasul când se pun temeliile neamurilor și când fiecare trebuie să-și închine prinosul de energie pe altarul neamului.

Acela care în aceste momente, nu uită patimile sale mici în fața marilor împrejurări, nu merită numele de fiu al neamului.

Kuşuk Seld-anglofil.

Din faptul că destituirea marelui vizir Ferid pașa s'a făcut două zile după sosirea depeșei prin care i se acorda de împăratul Germaniei ordinul Vulturului Negru, se deduce în strălucită fel de fel de ipoteze și se fac felurite comentarii zicându-se în special că această coincidență dovedește o înfrângere a politicii germane și a triplei alianțe.

Cercurile competente se arată însă linștite și nu împărtășesc această părere de și Kuşuk Seld și Kiamil pașa au reputațiunea de a fi anglofil; dar acești bărbați de stat sunt singurii cari au astfel de păreri.

In Bulgaria.

Sofia. Știrea despre proclamarea Constituțiunei în Turcia a produs aci o mare impresiune și a fost primită peste tot cu cea mai mare simpatie. Cercurile politice cred că și naționalitățile creștine se vor bucura de concesiunile acordate de Constituțiune.

Farando'a provençală, vastitul danț des Brandons Alimanzul lirolezilor... In ea se plămădi și se sculptă sub dala geniului popular, cântecul și poezia neamurilor.

Din Kermezele acestea se înălțau deseori steagul și alarma revoluțunilor, în ele se răniau de săgețile dragostei stătea inimă curată, în ele veniau să se potolască ori să s'aprinză să batice patimi, din ele fășnau scânteetoare mângăritarele de inspirație ale geniului neamurilor, la ele coborau câte odată, setoși de viața poporului, nobili și crali și atunci când Dansaeri, Brenghei, van Ostade, Rubens și Teniers au vrut să definească sufletul poporului lor, toți au pictat Kermeza țărănească.

Dacă cineva merge în Paris în marea galerie din Luvru și vede »Kermeza« lui Rubens, va cunoaște mai bine decât din orice descriere, belșugul de viață și toată poezia poporului flamand. E cea mai autentică istorie a lui...

Kermeza popoarelor e definiția lor.

La noi e vie, veselă, pornită, plină de culoare, înaintea cârciumei cu steagul fălăind, în umbră de ramuri, ori la marginea satului, într'un tablou de asfințit, cu arpile moare în fund, cu carul lângă puț, cu turia plină de rândunele într'o

coastă de deal și cu flacări de nori, peste rămnicul înroșit de soare.

Geniul popular a cettiut-o într'un cântec sublim:

La bordel cu crucea 'naltă,
La Stăncuța sprâncenată,
Joacă hora încheiată,
Curge lumea fermecată...
Cine trece se oprește,
Cât o vede nebunește,

»Bră și punga 'și cheltuește
»Și de loc nu se călește.
»Cine vine 'n patru bol
»Se 'ntoarce numai cu doi.
»Cine vine de-a călare
»Pleacă cu șeaua 'n splinare
»Iar pe jos oricine vine
»Iși bră tot de lângă sine
»Și se duce gol, cu bine...«

Aceasta e Kermeza românească.

In Luvrul nostru au zugrăvit o cei mai mari artiști al neamului: Aman și Grigorescu.

Ne trebuie numai palatul acestei »case naționale« în care să ne vedem adunate comorile de artă românească.

Gh. D. Magar.

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofone, la

FALK IMRE

se pot procura cu plătire în rate

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoară.

Cu stimă: **A n d r e i F a l k, K o l o z s v á r**, și'n str. Deák Ferencz nr. 30.

In Monastir.

Agentia Havas. — Populația demonstrează cu însuflețire. S'a ținut un mare meeting. Oratorii au salutată cu entuziasm proclamarea constituției. În Serres constituția s'a proclamat înaintea alor 15.000 de locuitori, fiind de față și corporațiunile bisericesti. După citirea Iradeului mitropolitului grec mulți și preotul bulgar, în mijlocul unor ovații viroase, s'au îmbrățișat și sărutat. Mitropolitul grec, a ținut o vorbire, exprimându-și nădejdea că eră constituțională va aduce pace și binecuvântare asupra țării. Naționalitățile diferite se împrietenesc viu între ele. Preoți de diferite confesiuni au trimis împreună o telegramă de felicitare sultanului. După adunare mulțimea a cucerit străzile în frunte cu muzica. Înaintea ambasadei grecești muzica a cântat imnul grecesc. Mai mulți ofițeri l-au făcut vizita ministrului turc. În Salonie au fost demonstrații la fel. **Enver Beg**, șeful turcilor tineri, a sosit la Salonie și l-a cercetat pe **Hilmi Pașa**. Au ieșit împreună pe balcon, unde între ovațiunile mulțimei s'au îmbrățișat și sărutat.

Amnestie.

Paris. — Ziarul »Figaro« i-se anunță din Constantinopole: Pe azi se așteaptă amnestierea, care va elibera din închisori 200 de osândiți politici. Afară de aceasta 600 de exilați vor primi telegrafic permisiunea de a se întoarce din Asia Mică la Constantinopole. Între exilați se află 8 miniștri, numeroși ofițeri și funcționari civili.

Berlin. — »Voss. Ztg.« are informația: În cercurile bine informate se crede că sultanul va îndepărta din preajma sa pe aderenții cel mai declarati al vechiului sistem. Azi va apare Iradeus, care va grația pe toți vinovații politici.

Efectul în străinătate.

România.

București. Aici se crede, că sultanul a hotărât restabilirea constituției numai silit de extrema necesitate a împrejurărilor. Nu se așteaptă mari rezultate și dălmuitoare. Cercurile politice se abțin deocamdată dela orice declarații.

Tripla alianță.

Berlin. Din sorginte competentă se anunță, că Germania n'are de gând să intervină în Turcia; se presupune că și celelalte două state ale triplei alianțe, Austro Ungaria și Italia, au același gând. Franța, Anglia și Rusia vor păstra aceeași rezervă. Toate puterile sunt hotărâte ca se lase deocamdată Turcia în voia ei.

Anglia.

Londra. Ziarul »Times« anunță semi-oficios, că Anglia va abandona de-ocamdată proiectele sale de reformă, cuprinse în cerculara sa mai nouă, din motivul, că situația în Turcia de prezent e atât de complicată încât nu e nădejde ca reformele Angliei să se poată realiza. Anglia crede că soluția constituțională e cea mai potrivită modalitate pentru rezolvirea chestiunii macedonene.

Rusia.

Petersburg. Știrea că sultanul a restabilit constituția a fost primită de către ministrul de externe cu simpatie. S'a hotărât ca deocamdată guvernul să se abțină de la orice ingerență, păstrând o atitudine expectativă. Lucrările pentru reformele macedonene vor fi întrerupte. Țarul a fost informat despre toate amănuntele evenimentelor din Turcia.

Mișcarea culturală.

Adunarea fondului de teatru în Oravița. Cetim în »Progresul«. Cu prilejul adunării generale a fondului de teatru român ce se va ține în Oravița la 28, 29, 30 August c. se fac pregătiri pentru a se aranja și două excursii; una cu trenul de munte la Anina—Stajerlak—Marilla, și una pe Dunăre până la Turnu-Severin.

»Asociațiunea« secția Alba-Iulia își va ține adunarea generală Duminică (ziua

Pror. Ilie). Cu prilejul acesta se va aranja și o mică expoziție a lucrurilor femecești.

Instituții românești în Bistrița. Cetim în »Revista Bistriței«:

De câțiva ani încoace, de când numărul inteligenței noastre române din comitat sporește an cu an; și de zi se simte pulsația unei vieți mai rodnice și active.

Se întemeiază necontenit societăți și reuniuni cu meniri frumoase culturale și economice, cari ne împing în brațele solidarității, la o viață activă și laborioasă din care rezultă progres pe toate terenele.

Numărăm un șireaz frumos de reuniuni care flecare în raionul său muncește cu zel călăuzit și îndrumat de principile și programul său de activitate. Avem mai multe reuniuni de cântări al căror rol în viața noastră socială e de o însemnătate netăgăduită. Avem o frumoasă reuniune a învățătorilor, reuniune de meseriași cu diverse secții, o înfloritoare societate a cărmădarilor români, o bogată reuniune de înmormântare, mai multe instituții financiare cari își cunosc menirea lor economică, despărțământul activ al »Asociațiunilor«. La satele cu preoți inimoși sunt o serie de reuniuni binefăcătoare pentru popor, tovarășii rodnice. În lunile de vară s'a pus baza unei societăți de gimnastică »Lawa-tennis«, care oferă membrilor ei oțelirea și înobilirea mișcărilor corporale.

»Revista Bistriței« constată apoi necesitatea unei organizări a damelor române și propune înființarea unei reuniuni de femei.

Inițiativa ar putea porni din Bistrița ca centrul comitatului. E o pagubă însemnată, timpul ce se pierde în nelucrare. O curună bogată de dame numără Bistrița, Năsăudul, Rodca, Bârgăul etc. cărora li se cuvine și li-se hărăzește munca începătoare la înființarea reuniunii.

Lansăm ideea aceasta — zice »Revista Bistriței« — care de sigur a mai fost discutată, și așteptăm glasul și părerea damelor noastre.

Din România.

Sănătatea Regelui. Majestatea Sa Regele, care a fost ușor indispus, a luat zilele trecute un mic repaus. Regele a părăsit patul ieri.

Majestatea Sa va primi pe dnii miniștri în primele zile ale săptămânei viitoare.

Altețele Lor Regale Principele și Principesa României vor părăsi Sinaia Joia viitoare, ducându-se în străinătate.

Alteța Sa Principesa moștenitoare va merge direct la Coburg, lângă augusta ei mamă.

Marile manevre regale vor avea loc în județul Romanați.

Locul unde va fi stabilit cartierul regal nu se va fixa decât după ce dl general Averescu se va întoarce din concediu.

Excursia Principesei Maria. A. S. R. Principesa Maria a sosit Joi dimineața cu trenul în gara Băleni. De aici Alteța Sa Regală, împreună cu AA. LL. RR. Principele Carol și Principesa Elisabeta, însoțiți de suita princiară și de dnii Al. Crăsnaru și R. Slăvescu prefectul de Vâlcea, s'au dus cu automobilul la mănăstirea Horez, unde s'a servit dejunul.

După amiază A. S. R. Principesa Maria s'a dus călare până la punctul numit »Între râuri«.

Acți foarte mulți țărani din împrejurimi au eștit întru întâmpinarea Alteței Sale. Imbrăcați în haine de serbătoare au jucat hora și alte dansuri naționale într'un entuziasm de nedescris.

După ce Principesa Maria a luat ceaiul, și-a continuat drumul călare, de alungul râu-

lui Bistrița până la mănăstirea cu același nume. Dela Bistrița, Alteța Sa s'a dus cu automobilul până la schitul. »Dintr'un lemn« de aici s'a înapoiat la Horez. Principesa moștenitoare a dormit la această mănăstire; iar ieri dimineața a plecat cu automobilul spre Valea Oitului ducându-se până la Căineni, de aici s'a reîntors spre seară la Băbeni pentru a pleca apoi cu trenul la Sinaia.

Duel între ofițeri. Sâmbătă dimineața la orele 6 și jumătate a avut loc în maneajul regimentului 8 de artilerie un duel cu spada, între căpitanii Frunză și Lăteș.

La a doua repriză dl căpitan Lăteș a câștigat o tăietură la mămela dreaptă și stern, adâncă de un centimetru și jumătate.

Adversarii s'au împăcat pe teren. Cauza duelului au fost un schimb de vorbe aspre.

Coruri în armată. Ministrul de războiu a luat hotărârea ca toate trupele din țară să învețe a cânta în cor cântece patriotice. În acest scop a aprobat »Colecțiunea de 12 coruri patriotice« elaborată de maestrul Jaurez-Movillă, spre a se face educațiunea muzicală-națională a soldatului.

Colecțiunea de 12 coruri patriotice extrasă din biblioteca societății muzicale »Hora« s'a imprimat la Viena și cuprinde: 1. Imnul Regelui Român. 2. La Războiu. 3. Hora Uatrel. 4. Răvașul Flăcăilor din reg. 26 Rovine, către Principele Carol. 5. Moartea Vitejească. 6. Hora Roșilor. 7. Cântec Oașesc. 8. Marșul vânătorilor. 9. Bravi ostași, pe melodie nouă. 10. Adio Patrie. 11. Lelea vitează și 12. Deșteaptă-te Române, toate armonizate din nou pentru 3 voci egale, putându-se cânta și numai pe una sau 2 voci.

Broșura se poate procura numai dela maestrul Jaurez-Movillă st. Bellzarie 33, București sau la soc. muzicală »Hora« pe prețul de 2 lei exemplarul.

Convocare.

În virtutea §ului 11 din statute și bazați pe dispozițiile adunării generale precedente convocăm membrii »Reuniunii învățătorilor dela școlile populare confesionale ort. române din protopoplatele aradane I-VII«, și pe toți binevoitorii sprijinitori ai cauzelor culturale, la a XVIII adunare generală ordinară, pe Duminică, la 27 Iulie (9 August) și Luni la 28 Iulie (10 August) a. c. în comuna Maria-Radna.

PROGRAM:

Ședința I. (Duminică dimineața).

1. Asistare la sfintele servicii dumnezeiești în biserica ort. rom. din loc. 2. La 10 ore deschiderea adunării generale. 3. Bineventarea oaspeților. 4. Prezentarea rapoartelor și exmiterea comisiunilor cenzurătoare. 5. »Educațiunea modernă« studiu pedagogic de Ioșif Stanca învățător în Roșia.

Ședința II. (Duminică după amiază).

6. »Metodul direct la propunerea limbii maghiare« tractat de Dimitrie Boar (Nădab) 7. Educațiune și nu instrucțiune« disertațiune de Traian Olvulescu (Paullș) 8. »Influența educațiunii pentru deșteptarea și formarea caracterului moral« disertațiune de Dimitrie Olariu (Covăsinț). 9. »Păreri despre educațiune; greșelile ce se fac în practica aceeași și îndrăptarea lor«, disertațiune de P. F. Dărllea Inv. supl. în Pâncota.

Ședința III. (Luni dimineața).

10. »Vocațiune și diligență — speculă și trădăvie«, disertațiune de Ioan Roșu (Buteni). 11. Referatele comisiunilor. 12. Propuneri și interpeleări. 13. Fixarea timpului și locul pentru proxima adunare generală. 14. Exmiterea comisiunii autentificatoare. 15. Încheierea adunării generale.

Arad, din ședința comitetului ținută la 12/25 Iulie 1908. — Ioșif Moldovan, prezident. Dimitrie Popovicia, secretar general.

NB Prezența membrilor se va constata în decursul ședințelor după împrejurări.

Spre orientare. Invățătorii din părțile Aradului vor pleca din Arad cu motorul »Arad hegyaljai« Sâmbătă în 26 Iulie (8 Aug.) la 2 ore p. m. Tot atunci vor pleca din Pâncota învățătorii din părțile Halmagiului și se vor întâlni cu aradații la 3 ore în Gioroc. Sosire la Radna — stațiunea din fața școlii — înainte de 4 ore p. m.

După sosire, se conduc oaspeții la cvartire, iar seara la 8 ore vor conveni în ospătăria mare la serata de cunoștință.

Duminecă, după prima ședință, va fi prânz comun, iar seara la 8 ore concert.

Luni, după încheierea adunării generale, se face excursiune la cetatea Șolmoș.

Anunțările pentru cvartire și la prânzul comun să se adreseze dlui Traian Olivescu, învățător în Maria Radna, până Joi în 24 Iulie (4 August) a. c.

Seara va avea loc un concert împreună cu petrecere de joc.

„Să închidem școlile?”

Sub titlul »Ultimul refugiu« un învățător public în »Țara Noastră« un articol polemizând cu articolul nostru de fond intitulat »Invățătorii«. În acest articol se arată, că învățătorii noștri în timpul din urmă dau dovezi de o condamnabilă șovăială, și de teama revizorilor școlari unguri, neglijează toate obiectele de învățământ îndreptându-și toată grija spre cultivarea limbii ungurești.

Asupra acestui punct »Țara noastră« pare a fi de acord cu noi, căci iată ce spune:

»E prea adevărat și e o constatare făcută de o mie de ori, că sub actualul guvern școala noastră națională se clatină în temelie și că învățătorii români nu sunt la cucerirea chemării lor și nu în seama de sacrificiile cele mari ce le face poporul pentru școlile primare. În acest punct suntem cu toții de acord«.

În același articol mai aminteam însă afară de lipsurile morale și lipsurile intelectuale ale învățătorilor noștri. Spuneam că dacă după 30—40 de ani de activitate a școlii noastre avem și azi cam 80% la sută analfabeți, dacă învățătorii se instrăduiesc de idealul național în al cărui serviciu sunt puși, oare nu ar fi mai bine să *închidem școlile* și sumele cruțate astfel să le întrebuintăm într'un mod mai productiv pentru lupta noastră culturală, cheltuindu-le pe cărți, ziare, reviste, conferințe și alte mijloace de propagandă culturală și politică.

Acuma încă, spuseam în acel articol, nu-i vorba de acest lucru, acesta ar fi numai »ultimul refugiu«, ce ne-ar rămâne.

Era deci evident pentru orice om cu mîntea sănătoasă că aici nu-i vorba de o *propunere pozitivă și formală*, ci numai de *sulevarea în treacăt a aceluiaș ideal*.

»Invățătorii« »Țării noastre« însă se acață de acest pasaj al articolului nostru și-i tratează drept o propunere făcută în toată forma și cu toată seriozitatea, și nu că un »ultim refugiu« răscălit din nedumerirea chinuitoare în care ne aflăm astăzi.

Și apoi de aici înainte foc și pârjol.

Că »Tribuna« așa, că »Tribuna« pe dincolo, că-i o »rară nesocotință«, că-i o stare »în care judecata rece politică (a noastră N. R.) e picilitată«, că-a »aberații« și tot planul o »sfătoșenie« etc.

Întrebăm, este lucru cinstit, și leal de-a ataca cu violență pe cineva și de a insulta pentru un lucru pe care nu l-a spus sau cel puțin nu l-a spus în felul pentru care tocmai îl atacă? Și ce fel de procedeu este acela când nici măcar nu ai scuză că *nu ai știut*, când singur recunoști că nu este vorba de o propunere hotărâtă, ci numai de »ultimul refugiu«, cum singur spui chiar în titlu?

Dacă »Invățătorii« declară că nu pune buna noastră credință la îndoielă, noi, dimpotrivă, față cu acest procedeu al lui, *trebuie să punem la îndoielă buna sa credință* și să presupunem că mobilul violenței sale nu a fost decât sfătoșenia, și încercarea de-a se juca de-a polemica.

Dar să admitem pe o clipă că am fi comiș crima de-a fi propus închiderea școlilor. Este nelindolos că în situația de azi, frânele conducerii școlilor noastre lunecă tot mai mult din mînile noastre, că după intențiile legii lui Apponyi în

curând școala noastră va fi un așezământ plătit de noi, dar în care statul va comanda. De altă parte învățătorii noștri în multe locuri dovedesc o slugărnicie scârboasă atât în privința politică precum și cea culturală care ne face să pierdem orice entuziasm pentru școala noastră.

Sunt învățători cari pierd tot timpul și toate forțele lor numai pentru a învăța pe elevi ungurește, știind după vre-un premiu pus pentru instrucția limbii ungurești.

Știm unii învățători cari umblă cu necontenite denunțuri adresate revizorului unguresc asupra neajunzurilor școlii noastre.

Alți învățători, foarte mulți, nu îndrăznesc să mai învețe nici un cântec românesc, de frica patrioților. La câte școale se învață azi cântece ca »Deșteaptă-te române«, »Trei culori«, »Marșul lui Iancu«, »Pe câmpia Turzii« etc. și atâtea cântece cari dădeau instrucției școlilor noastre în mare parte caracterul ei național românesc? Azi se cântă numai cântece ca »Primăvară vino iară« sau cam tot așa, cântece anoste și lipsite de orice colorit de orice caracter național.

Am intrat într'o școală și am rămas surprins de faptul că copiii nu știu nici un nume geografic românesc, ci spuneau lecția papagalicește: Comitatul *Brossó* cu caștala *Brossó* comitatul *Hunyad* și *Csik*, orașul *Kolozsvár*, râul *Maros* și *Szamos* etc., fără a ști corespondentul românesc al nici unuia din acele numiri geografice, deși se găseau însemnate în manualul românesc de geografie din care ei își învățaseră lecția. Cine, dacă nu învățătorii sunt aici de vină? Și când s'a auzit că vre-un învățător să fi fost pedepsit pentru asta?

Cu toate acestea învățătorii »Țării noastre« varsă foc și pară când aude de închiderea școlilor noastre. Iată ce spune:

»Dacă așa fi convins de pildă, — spune în a sa *fougue* — învățătorii noștri, că dl Goldiș sau dl Clorgariu primesc acest mod de a vedea asupra viitorului școlilor noastre — fie chiar ca »ultim refugiu« — dacă așa și cum asemenea *întrebare* măcar (sublinierea e a textului) e admisibilă astăzi, așa trage serios la îndoielă maturitatea politică a conducătorilor noștri.

Acumasta se spune, firește, având siguranța că de sigur dnl C. și G. vor grăbi să se desmînță și să dea dreptate *învățătorului* pentru a scăpa de rușinea de a fi fost surprinși de un învățător, un subaltern de al lor, în flagrant delict de imaturitate politică. Înțelegeți, mă rog, șiretlicul.

Nu mai cât șiretlicul acesta într'adevăr de data asta îl dă de șugubină pe modestul nostru învățător. Căci ce va zice învățătorul nostru și gazda lui »Țara Noastră«, dacă le vom dovedi că chiar unul dintre cei doi fruntași ai noștri amintit de ei, dl Goldiș a făcut întocmai același propunere? Iată cum.

Înainte de sinodul de astăprimăvară al diecezei Aradului, dl secretar consistorial Vasile Goldiș a rostit într'o ședință plenară a consistoriului un lung și documentat expozou, ajungând exact la același încheiere ca noi: *să închidem școlile*.

Ce zice onor. nostru învățător despre lucrul acesta? Oare nu și va zice că el singur a comis o *nesocotință*, deși nu prea rară la învățători înfărdându-i pe acei doi fruntași ca pe niște oameni lipsiți de maturitate politică.

Recunoști de învățător, că te-ai păcălit?

Dar dl Goldiș nu a fost singurul care a sulevat ideea de a închide școlile noastre. Între fruntașii de aici sunt mulți de aceeași părere. Ne amintim apoi că acum vre-o 4 ani dl Liviu de Le-menyl un fruntaș al românilor din Sibiu a publicat o serie de judecose articole prin cari propunea și el cu toată hotărîrea închiderea școlilor noastre. Și aceasta atunci când de legea lui Apponyi nici nu se știa nimica, ci era vorba numai de proiectul lui Berzeviczy în multe privințe mai puțin primejdios decât celalalt.

Din străinătate.

— Taft și Bryan. Alegerea noului președinte al republicii de nord americane se va face la 12 Ianuarie 1909.

La 3 Noembrie sunt chemați alegătorii la urnă ca să aleagă pe electorii.

Cel ales în ziua de 12 Ianuarie, va intra în funcțiune la 4 Martie 1909.

Desemnarea lui Taft ca candidat la președinție sau a lui Bryan, n'au fost decât încercări preliminare ale celor două mari partide: democratice

(Bryan) și republicane n'au fost decât măsurarea forțelor și cunoașterea programelor respective.

Democrații au fost totdeauna pentru introducerea etalonului de argint și inamici de moarte al trusturilor. Contra trusturilor sunt și republicanii ceace uii va împiedecă însă triumful trusturilor.

E aproape însă sigur că democrații nu vor reuși cu candidatul lor Bryan, căci finanțai internaționale le frică de monometalismul argintului.

— Prăbușire unul tunel în Elveția. Vineri dimineață, pe când se lucra la tunelul Loetschberg, 20 lucrători au fost ucizi, numeroși alții răniți din cauză că o explozie prea puternică a unei cartușe de dinamită a provocat prăbușirea terenului pe o distanță de un kilometru.

NOTĂȚI.

ARAD, 27 Iulie n. 1908.

— La mătirea Dealului. Celui în »N. R.«: Tinărul prinț Carol a vizitat mănăstirea Dealului, unde e... expus capul lui Mihai Viteazul.

— Congres internațional de geografie. Azi în 27 Iulie s'a deschis la Geneva al nouălea congres internațional de geografie.

Din România iau parte la acest congres dnii Em. Porumbaru, vice-președinte al camerei, G. Lohovary și Miron Nicolescu.

— Congres internațional de farmacie. Cu prilejul expoziției universale din 1910 dela Bruxelles, s'a organizat un congres internațional de farmacie, din inițiativa celor 3 societăți din Bruxelles și anume: »Société royale de pharmacie«, »chambre syndicale« și »Fédération«.

Președinții al congresului au fost aleși domnii Derneville și Kusnik.

— Björnson despre Ionas Lie. Foile scandinave reproduc următorul extras dintr'o scrisoare a lui Björnson către urmașii poetului Ionas Lie.

»Multe am să-i mulțumesc lui. Din numeroșii prieteni ai tinereții mele el avea inima cea mai curată și fantazia cea mai bogată. Mai târziu el deveni, prin idelle sale originale, delicioase prin nebulositatea lor fantastică și prin exagerările sale felurite, un cântăreț profetic de rang genial.

»Trebuie să-l ascuți când spunea ceva, și eu l'ascultam. El mergea înainte și își făcea drum print'r'o mare pădure. Pădurea era imperiul necunoscut, prin care trebuia să trecem înainte amândoi. O vorbă cădea aci, una acolo, o a treia o aruncă departe înainte, ca o secure, care tăia adânc.

»Ah, adesea am fost luminat de fulgerile adevărului întregii sale nebulosități. Și simțam mare bucurie de operile sale. Știam dinainte creațiile sale și le alimentam, poate mai mult prin râsul meu sănătos.

»El era curajosul distrugător a tot ce stătea în mare onoare, însă fără merit. Și înainte de toate el era prietenul meu, iubitul meu prieten, plin de cea mai curată pricepere.

— Un monument al lui Chopin. În Varșovia s'a constituit un comitet pentru ridicarea unui monument în amintirea marelui compozitor Chopin.

Până mai dăunăzi guvernul rus se opunea la ridicarea acestui monument. În urma însă la intervenția marelui artiste Bolșoi dela opera din Petersburg, guvernul a dat încuviințarea sa.

Lucrările se accelerează pentru ca monumentul să poată fi inaugurat la 1 Martie 1909, la a 100 a aniversare a nașterii lui Chopin.

— Fata morgana în Graz. În Graz s'a văzut alaltăieri rarul fenomen al așa numitei »fata morgana«. Către orele 8 și jumătate s's observat în vestul orașului în direcția dela Nord la Sud, o câmpie, în mijloc cu un râu. Pe țărmurile râului erau plantați arbori. Punct 8½ s'a văzut și un vapor înaintând de-alungul fluviului, din coșul cărui leșiau nori negri de fum. Tabloul a durat cam 10 minute; se crede, că a reprezentat un peisajiu de prin părțile sudice ale Dunării, în Ungaria.

— Necrolog. Primim următorul anunț funebru: Văduva Rosalia Popescu născ. Papp dinpreună cu fiil; Aurel, Alexandru, Virgiliu și

flicele Florica și Silvia, în numele lor și al rudenilor, cu inima frântă de durere anunță, că *Mihal Popescu*, notar cercual în penale, în etate de 66 ani, în anul 29 lea al fericitei sale căsătorii, în 24 Iulie dimineața la orele 4, în comuna Miclăușur, după lungi și grele suferințe a trecut la cele eterne. Rămășițele pământești al scumpului defunct s'a depus spre vecinică odihnă în 26 Iulie st. n. la orele 11 a. m. după ritul gr.-or. român.

Dormi în pace scumpul nostru!

— **Expoziția dela Faenza.** În toamna anului 1908 (August/Octombrie) se va ține la Faenza (Italia), pentru comemorarea celui de al 3 lea centenar dela nașterea celebrului fizician Italian Toricelli, o expoziție internațională de meteorologie și fizică, de ceramică și mașini agricole, precum și o expoziție națională de tâmplărie și secția aplicată la industrie.

Expoziția se va deschide la 25 August a. c., sub patronajul dlui Gallo Marcucci, primarul orașului Faenza, și domnului profesor comm. Luigi Rava, ministru al Instrucțiunii publice și dlul Francisco Cocco, ministru agriculturii și industriei și comerțului.

Pe lângă expoziția internațională de ceramică se va înființa și un concurs internațional între fabricile de faianță, care vor trimite produsele lor la expoziția din Faenza.

Se vor decerne trei premii în bani.

Tot expoziția de artă, aplicată la industrie, va cuprinde secțiuni de zootehnie mașini agricole instrumente și mașini pentru munca câmpului, floricultură, viticultură și produse agrare.

În timpul cât expoziția va fi deschisă se vor ține la Faenza numeroase congrese, între cari putem cita: congresul societății agricultorilor italieni, al maștrilor școlilor industriale ale provinciei române, etc.

x **Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china** se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la nr. 11 Müller Somlyai, Kozosvár Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelabre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă cristale 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

x **Crema »Angyal«** e recunoscută de medici ca cel mai potrivit cosmetic pentru înfrumusețarea feței, tot așa săpun și pudră „Angyal”. Iar pentru părul încăruntit îi redă culoarea naturală numai regeneratorul de păr american al drului Hyam.

Pentru a face mâna fină până acum e recunoscută ca cea mai bună „crema de lapte de trandafir”, care întrece toate cremele de mâni. Contra băătărilor dureroase amintim alefia celebră de băătăuri „Anti klaviu”.

Toate aceste substanțe se găsesc numai la preparatorul dr. Vámosi és Füredi, parfumerie în Pécs.

Economic.

Societățile noastre de meseriași.

Mărețele serbări, aranjate cu prilejul sfințirii steagului și a expoziției industriale de Societatea meseriașilor români din Blaj, ne-au relevat unele date de mare importanță, unele, până aci necunoscute, din viața societăților meseriașilor noștri. Președintele »Reuniunii meseriașilor români din Sibiu« dl *Vic. Tordășianu*, în frumosul și instructivul discurs rostit la banchet, făcând istoricul societăților meseriașilor în activitate, a arătat cum pe lângă următoarele 18 societăți de meseriași, și anume pe lângă 1. »Societatea tâlparilor și cismarilor români din Hațeg«; 2. »Societatea pielarilor (tălparilor) români din Făgăraș«; 3. »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«; 4. Asociațiunea pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor români din Brașov«; 5. »Reuniunea sodalilor români din Cluj«; 6. »Reuniunea meseriașilor români din Săliște«; 7. »Reuniunea meseriașilor și comercianților din Sebeșul-săs., »Andreiana«; 8. »Reuniunea meseriașilor rom. din Bistrița«; 9. Reuniunea

de cetire și cântări a economilor și meseriașilor din Alba-Iulia«; 10. »Secția industr. a reuniunii economice din Orăștie«; 11. »Societatea sodalilor »Lumina« din Brașov«; 12. »Secția industrială a Asociațiunii aradane«; 13. »Societatea meseriașilor din Blaj«; 14. Reuniunea meseriașilor și neguțătorilor din Poiana«; 15. Reuniunea meseriașilor români din Lugoj«; 16. Reuniunea meseriașilor din Verșeț«; 17. Reuniunea de cetire și cântări a meseriașilor români din Nădlac«; 18. Reuniunea meseriașilor rom. Mercurea«; despre a căror activitate în timpul din urmă s'a scris mai mult sau mai puțin, mai există una, destul de veche și cu un trecut destul de însemnat. Vorba este de »Reuniunea pielarilor români din Porcești« (comit. Sibiu), care împlinește tocmai zilele acestea 100 ani dela întemeiere și după vechime, e probabil a 3-a. Iată ce a enarat dl Tordășianu despre aceasta reuniune, despre care până acum abia am știut că există: »Invitat de pielarul Nicolae Grecu din Porcești la serbarea jubileului de 100 ani al »Reun. pielarilor rom. din Porcești«, acesta mi-a spus, că la 1808 s'a întemeiat acolo »țehul tăbăcarilor« (pielarilor), având de prim-vătav pe macedo-grecul Toma Grecu, dela care își trage obârșia familia mare de astăzi. »Grecu« din Porcești, care s'a îndeletnicit și se îndeletnicește și astăzi cu lucrarea pieilor. Sigilul (pecetea) țehului poartă gravate cuvintele »Corporația pielarilor din Porcești. Pielarii din Porcești, azi reduși la 6 măiestri, își desfășeau marfa în lungul și latul Bănătuului, căci în Ardeal, și special în Sibiu nu aveau voie să facă nici un fel de negoț. Bătrânul pielar Mateiu Andreiu, ajuns acum la vârsta de 95 ani, știe povesti multe întâmplări din călătoriile sale, întreprinse cu caii încărcăți de piei, ce le vindea în târgul Orșovei. Corporația pielarilor, la sfatul marelui Șaguna, participă în 1851 cu piei lucrute în Porcești, la »marea expoziție a tuturor națiunilor« din Londra, de unde a primit medalia de bronz, pe care și azi o păstrează, iar la 1881 primește o asemenea medalie dela expoziția română, aranjată în Sibiu. Corporația la 1878, după noule statute, primește numirea »Reuniunea pielarilor rom. din Porcești«. Ea dispune de o avere de 6000 coroane în bani și mai multe unelte economice, deoarece pielarii de astăzi și mai ales urmașii foștilor măiestri, astăzi se îndeletnicesc și cu purtarea economiei. Necunoscând mai multe date din viața acestei societăți, zice dl Tordășianu, mă voiu nizu a-i cunoaște și a-i da publicității istoricul ei.

Cum vorba este de serbările meseriașilor noștri din Blaj, cred a nu fi fără importanță pentru cetitorii »Tribunei« să cunoască ce anume daruri a primit Reuniunea din Blaj, din acel prilej dela Reuniunea soră din Sibiu. Acelea sunt: 1. o copie a pălăriei »D-zeu vede«, cu care dl Tordășianu în cursul banchetului a colectat 70 cor., cu cari temei s'a pus »fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor rom. din Blaj«, 2. un tablou cuprinzând pe toți membrii reuniunii sibiene din 1906; 3. un tablou cuprinzând 130 învățăcei meseriași din Sibiu în frunte cu președintele Tordășianu, având în dreapta pe învățăcelul Iacăuș, maturizant I. Socu, iar în stânga pe silabizatorul învățel cismar Teodor Țarcă și 4. un carton pentru atârnat în localul Reuniunii cu următoarea sentință tipărită, totodată deviza fiecărui meseriaș român: »Modestie în toate, muncă

în toate, iubire față de deaproapele și dărnice înțeleaptă«. Pe lângă acestea Reuniunea sibiiană a înzestrat steagul fraților din Blaj cu un dar de 10 cor.

Mulțumesc On. Redacțiuni pentru bunăvoința cu care publică aceste date, poate de oarecare folos pentru societățile noastre culturale.

»Invingătorul«.

—
Alegere de director executiv substituit. În urma concursului apărut la timpul său și în Revista noastră, direcțiunea Institutului »Progresul«, din Iliă Murășană, a ales la postul de director-executiv substituit pe dl Stefan Chiriloviciu, cand. de adv., în Iliă-murășană.

*
Contabil corespondent caută o întreprindere de fabrică din România. Se cere cunoașterea perfectă a limbii române și germane, în vorbire și scriere. Salariu începător lei 250—300 lunar. Oferte se trimit la domnul Iosif Oncioiu, șef-cont. al Filialei »Albina« în Brașov.

Budapesta, 27 Iulie 1908

ÎNCHERAREA la 1 ORĂ și jum.:

Orâu pe Oct. 1908 (100 kg.)	22.76—22.77
Secară pe Oct.	19.26—19.28
Ovăș pe Oct.	14.58—14.60
Grâu pe Maiu 1909	15.16—15.18

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul:

Orâu nou			
De Tisa	— — —	23 K. 60—24 K. 40	»
Din comitatul Albei	— — —	» — — —	»
De Pesta	— — —	23 » 60—24 » 30	»
Bănățenesc	— — —	23 » 60—24 » 40	»
De Bacica	— — —	23 » 60—24 » 30	»
Săcară	— — —	19 » 50—19 » 70	»
Orzul de nutreț, cvalit. I.	15 » 30—14 » 60		»
» de cvalitatea II.	14 » 90—15 » 30		»
Ovăș de	I. 16 » 70—16 » 90		»
»	II. 16 » 10—16 » 50		»
Cucuruz vechiu	— — —	» — — —	»
» nou	— — —	15 » 40—15 » 60	»

Concert, petreceri.

Inteligența română din Totoin și jur invită la petrecerea de vară, ce se va ține în 28 Iulie st. v. (ziua Proroc. Iile), din prilejul adunării despărțământului »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român« din despărțământul Alba-Iulia în edificiul școlii. Venitul curat e destinat pentru biblioteca școlară. Suprasolvirile se primesc cu mulțămintă și se vor culta pe cale ziaristică.

NB. După terminarea agendelor adunării despărțământului, masă comună în una din salele școlii, pe lângă taxă moderată.

*
»Concordia« Reuniune gr.-cat. de cântări din Oravița română, invită la Producțiunea, ce o va organiza Duminecă în 2 August st. n. 1908 (în ziua sf. Iile), în grădina hotelului »Coroana Ungară« din Oravița-montană, sub conducerea dlui Ion Bogdan, învățător.

BIBLIOGRAFIE.

Pomenic pentru pomenirea viilor și morților, la liturgii și parastase, legat în pânză 50 fil., în hârtie 30 fil. Se află de vânzare la »Tipografia diecezană« și la »Tribuna« în Arad.

Poșta Administrației.

S. B. Adresa lui Ieșianu e Seralevo Basuien. Adresa lui dr. E. L. nu o știm. Adresează-te la deputatul dr. V. Lucăciu, Laczfaľu, u. p. Felőbánya.

Redactor responsabil provizor Sever Bocu.
Editor proprietar George Nichin.

Se caută

2 ucenici

Într-o neguțatorie de modă și spețerie și

1 ucenic

pentru neguțatorie de fer. Doritorii să se adreseze la comerciantul

TEOFIL FAUR în Abrudbánya.

4126.908. tkv. număr.

Arverési hirdetés.

A „Victoria” takaré- és hitelintézet r. t. végrehajtatnak — Berce Inon tyokucz, beél-rogozi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 190 kor. tőke követelés, ennek 1905. október hó 15-től járó 6% kamata, 6 kor. 20 fill. óvási 1/3% váltódíj 142 kor. 59 fill. már megállapított valamint jelenlegi 7 kor. 45 fill. valamint a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a tenkei kir. bíróság területén levő Beél Rogoz község határában fekvő a beél-rogozi 10. sz. betétben A. I. 19/2 (szántó a beltelekben) 20. ház-ö. 1. sz. a. és udvart a beltelekben (233) szántó a II. fordulón hsz. a foglalt ingatlanokra és a 4 5. sorsz. a bejegyzett legelő és erdő járandóságra 680. kor, továbbá az ugyanezen betétben A. I. 19/1 (szántó a beltelekben) hsz. a foglalt ingatlanra és a 2 sor. sz. a legelő járandóságra 32. koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelték.

Az árverés megtartására határidőül 1908 évi augusztus hó 7-ik napján d. e. 10 órája Beél Rogoz község házához kitűzetik, — mely alkalommal az ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 68. kor. és 3. kor. 20 fill. készpénzben vagy az 1881 LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt m. kir.

igazságügyi miniszteri rendelel — §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1781. LX. t.-cz. 170. §. értelmében állított szabályszerű elősmervény átszolgáltatni.

A vételár 3 részletben fizetendő és pedig az első 1/3 részlet az árverés napjától számított 15 nap alatt a második 1/3 részlet 30 nap alatt és a harmadik 1/3 részlet 43 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától a fizetés napjáig 5% kam. fizetendő.

Ezen árverési feltételek a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságánál és Beél-Rogoz község házában megtekinthetők.

Tenke, 1908. évi Junius hó 28-án.

Olvashatlan név aláírás
kir. jbró.

725 szám. 1908 vhtó.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a borosjenői kir. járásbíróságnak 1908 évi Sp 461 számu végzése következtében Dr. Burdán Tivapár ügyvéd által képviselt Csul Juon javára, Kohn Alfréd ugy is mint gyám ellen 300 K. s jár. erejéig 1908 évi május hó 16-án foganásított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1218 kor. becsült következő ingóságok, u. m. szobabútorok, üzleti berendezések, szállóprés, szüretelő eszközök nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbíróság 1908 évi Sp 461/6 számu végzése folytán 300 kor. tőkekövetelés és ennek márczius hó 20 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 75 kor. 80 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Borosjenőn adós lakásán folytatólag apatki szállójében leendő megtartására

1908 évi július hó 30-ik napjának délutáni 3 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-c. 107 és

108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igerőnek, szükség esetén becsárán alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóság, mások is le és felülfoglaltattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Borosjenőn, 1908 évi július hó 18 napján.

Nagy,
kir. bir. végrehajtó.**In Sibiiu (Nagyszeben).****Vanele de baie Stuchlich****O piesă e numai cu 40 de cor.**Incălzește în 3/4 de oră
150 de litri de apă, pen-
tru care consumă ca com-
bustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.**O vană de neîncălzit numai 24 cor.**

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efuluesc imediat și se trimit cu rambursă.**Gustav Stuchlich**

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

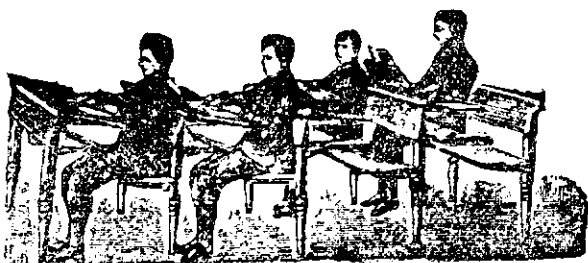
O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboșeală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos.

Ziarul nostru roagă pe onorat public că la cererea prețurilor curente sau la ori ce cerere au cumpărare să se provace că adresa firmei se cetit-o în Tribuna.

Bănci de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță minimală, călmar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte mărimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsur al lui

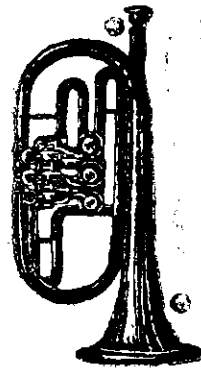
Nagyszeben, Elisabethgasse 53.

Wilhelm Connerth.

Carl Raab Cel mai mare magazin cu aparat de muzică din comit.
Bácsbodrog.

Zombor, str. Zrinyi.

Ujvidék, str. Duna 5 (lângă Promenadă).

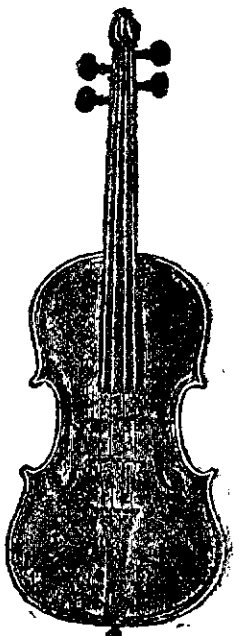

Aparate fabricate proprii și aume: vioare, celo mari, mici, trimiti, flaute, clarinete, tobe mari și mici, baș-tambure de rangul întâi, harfă de forma ferei, — le recomand cu toată căldura. Harmonice, gramofone, fonografe și alte asemenea aparate, atât cu corzi de piele cât și de oțel din țară cât și străinătate în cel mai mare asortiment.

Drege orice aparat muzical, specialiști are la dispoziție.

Catalogul prețurilor trimite ori cui gratis și franco.

Atrag mai ales atențiunea on. public asupra atelierului meu de reparaturi special și cu puteri excelente de lucru, unde se repară tot felul de instrumente în mod special și sub supravegherea mea personală pe lângă probă și garanție.

In atențiunea părinților!!

Tot felulul de trăsuri pentru copii

dela cea mai simplă până la cea mai înfrumusețată se pot procura dela mine

: cu prețuri favorabile. :

Trimit preț-curent gratuit și scutit de debitul poștal, tuturora, cari se vor provoca la ziarul acesta.

Oberth Vilmos

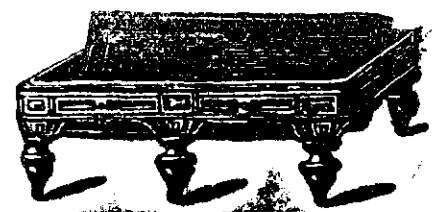
comerciant de ferărie și magazin de mașini de economie.

MEDIAȘ (MEDGYES).**Joan P. Popidan,**

măsar de edificii, mobile și biliarde în Sibiiu.

Se recomandă în atențiunea onor. public din loc și din provincie. Face tot felul de edificii și mobile de școlă, prăvăli și biurouri, montează cafenele și restaurante.

Mai ales atrag atenția on. proprietari de cafenele și și restaurante asupra atelierului meu de biliarde, unde le săvârșesc pe lângă prețurile cele mai moderate și garanție.

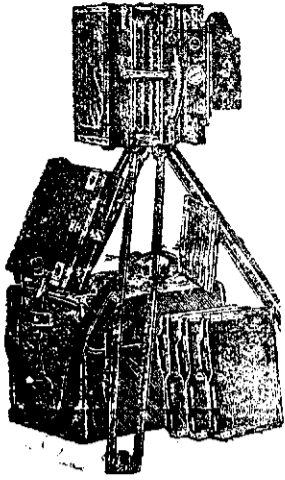
Dubiniewicz Oszkár

comerciant de articole medicale, chimice și parfumuri.
Cluj, (Kolozsvár) Deák-Ferenc u. 8.

Mare magazin de
mașini de fotografiat
și tot ce se ține de ele.

Obiecte de lemn pentru pirogravură și kerbschnitt.

Aparat de pirogravat
și tot ce se ține de el.

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor
de a-și procura cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

Ruzicna ul 1. **ZAGREB** Vlaska ul 22.

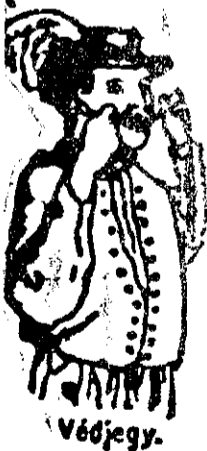

Își recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat.
Preț curent trimis gratuit și porto franco.

Grosz Nagy Ferencz,

farmacist. :: **Debreczen** :: farmacia ::
<Arany egyszarvu>

Hajdusági
Bajuszpor. 3.

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSÁG

cea mai bună pentru creșterea și
potrivirea mustețelor, pregătită
din materie neunsuroasă. Efectul
se vede foarte vite și
cu siguranță. Scutit prin lege.
Un borcan 50 fil. Prin poștă
se trimite numai 3 borcane cu
2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

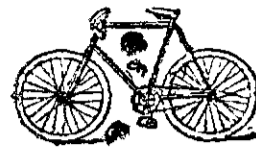
MEDICAMENT
PENTRU VOPSIREA PARULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment.
O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața
o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăspresțe
părul. O sticlă cu medicament pentru ori
și ce culoare 4 cor.

SCHMEREK & SCHNEIDER

fabrică de motoare, mașini, de instalații
:: :: electrice și electrotehnice. :: ::

TIMIȘOARA-IOZEFIN, strada Bonnáz nrul 14.

Mare depozit de mașini de cusut, biciclete și gramofone
provenind din cele dintâi fabrici.
Deasemenea avem totfelul de

părți constitutive

de mașini, cu prețurile cele mai reduse și garanții

Primim reparații de orice fel la mașini de cusut, de biciclete și de gramofone precum și instalații de lumină electrică, de sonerii electrice, de telefoane și parafulgere

Condiția cea mai principală a frumuseții femeiești e pelița fragedă!

Mijlocul cel mai eficace și potrivit pentru a obține aceasta sunt:

Crema „Angyal”

cu efect uimitor, nestricăcioasă, prețul 1 cor.

Săpun „Angyal”

cu miros excelent, curat de flori, prețul 70 fil.

Pudra „Angyal”

singura pudră care păstrează prăgețimea pielii
se lipește de față și nu se observă. Prețul 1 cor, 20 fil.

Regenerator de păr american

de Dr. HYAM.

Redă părului încăruntit culoare originală (nu e vâpseală).
Prețul 1 cor. 50 fil.

Cremă de lapte de roze

face mâinile fine. Prețul 30 fil.

Le prepară:

Dr. Vámos și Fűredi

drogherie și parfumerie.

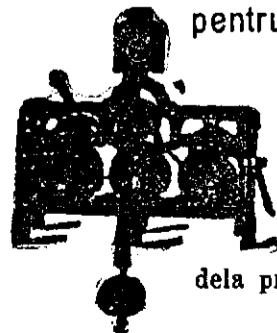
PÉCS.

PÉCS.

Ceasornice de turn

pentru palate, case comunale, fabrici, locuințe private

regulează și aranjază mai favorabil,

MÜLLER JÁNOS

succesorul lui Mayer Károly

dela prima aranjare cu vapor a fabricii de orologioare

BUDAPESTA,

VII., Csömöri-ut 50. (casa proprie).

Cataloge și specificații de prețuri trimite gratis și franco.